

● SANAYİDE KAPASİTELER KRİZ SEVİYESİNİ GERİDE BIRAKTI

Sanayinin çarklarını iç pazar döndürüyor

Salgından ağır darbe alan sanayide, iç pazardaki canlanma ile hazırlanan çarklar yeniden dönmeye başladı. Kapasiteler yüzde 50'yi aştı, bazı sektörlerde %65'e ulaştı. İhracatta ise sonbahardan önce toparlanma beklenmiyor. Sanayiciler, iç pazardaki talebi canlı tutmak için verilen desteklerin devamının elzem olduğuna dikkat çekiyor.

OSMAN KILIÇ
LEVLA İLHAN

Üretimde hazırlananla birlikte çarkların yeniden dönme-ye başlaması, sanayiciye ikinci yarı için umut verdi. Özellikle iç pazarda canlanan talep artan sanayi üretiminde, bazı sektörlerde kapasiteler yüzde 65'i aştı. İhracat tarafında sonbaharda hareket bekleyen üreticiler, bu sayede tam kapasiteye dönmeyi hedefliyor. Ancak sanayici, bu süreçte iç pazarla ayakta kalmak için verilen finansman ve istihdam desteklerinin devamının elzem olduğuna vurgu yapıyor.

Bilindiği gibi, tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını (COVID-19) salgın sonrası otomotiv başta olmak üzere birçok sektörü üretimi durdurma noktasına gelmiş, özellikle nisan ayında büyük kayıplara yaşamıştı. Mayısla birlikte üretimi yeniden başlarken, hazırlanan çarklar daha da hızlandı ve birçok sektörde üretim kapasitesi yeniden yüzde 50'nin üzerine çıktı, bazılarında ise yüzde 65'e ulaştı.

Geçen hafta açıklanan İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), Haziran 2020 Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin sonuçları da sektörlerdeki toparlanmayı gözler önüne serdi. Mayıs'ta 40,9 olarak ölçülen manşet PMI, hazırlanan 53,9'a yükseldi, böylece şubat ayından beri ilk kez eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde gerçekleşti.

Peki, sanayici yılın ikinci yarısına nasıl başladı? Üreticilerin bu yıla yönelik öngörüle-ri ve beklentileri neler? Fabrikalarda tam kapasiteye dönüş için hangi tarihler veriliyor? Bu süreçte hükümetten beklentiler neler? Türk sanayisinin önde gelen temsilcileri, sektörlerle yönelik son gelişmeleri DÜNYA'ya anlattı.

13 puan
SANAYİ PMI
ENDEKSİNDE MAYIŞA
GÖRE ARTIŞ ORANI

53,9

HAZIRANDA
SANAYİ PMI
ENDEKSİ

OTOMOTİVÇİ 'YERLİ ARACA DESTEK VERİLMELİ' DİYOR

● Salgından en ağır darbeyi alan sektörlerden biri oldu. Nisan ayında hemen tüm fabrikalar kapandı. İhracat yüzde 77 daraldı, üretim yüzde 91 düştü. ● Mayıs'ta fabrikalar açıldı, ancak kapasite yüzde 40'ta kaldı. ● Düşük faizli kredi ile canlanan iç pazar hazırlanan kapasiteleri yüzde 65'e kadar çıkardı. Hazırlanan iç pazarda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 66,3 artışla 71 bin adet otomobil ve hafif ticari araç satıldı. ● Nisan ayında yüzde 77, mayısta yüzde 56 düşüş kaydeden otomotiv ihracatı ise haziran ayında yüzde 8 gibi tek haneli düşüş sergiledi. ● İkinci yarıya umutlu başlayan sektör, iç pazardaki talebin devam edeceğini öngörülen ihracatta da toparlanma bekliyor. Böylece Eylül ayında salgın öncesi kapasite oranlarına ulaşmayı hedefliyor. TAYSAD Başkanı Alper Kanca, "Şu anda yurt içindeki talep yüksek. Düşük faizli kredinin etkisiyle tüketici özellikle yerli araç talebinde bulunuyor. Bu durumun desteklenmesi, tüketicinin yerli araca yönlendirilmesi çok önemli. Böylece istihdam

korunacak, hem yurt içindeki hem ana sanayinin hem de tedarik sanayinin kapasite kullanım oranlarını artıracak. Öte yandan önümüzdeki aylarda kısa çalışma ödeneğine yeniden ihtiyaç olabilir. Bu devam etmeli" dedi. Avrupa'nın pandemi sürecini kısmen atlattığını belirten Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) Başkanı Baran Çelik, "Bu aslında sevindirici. Ama her şeyin bir önceki yılın ihracatından daha düşük seviyelerde devam ediyor. Yılı yüzde 20 seviyesinde gerileme ile kapatma çabamız düştü. Şu an otomotiv endüstrisi için devletlerin sağladığı destekler hayati önem taşıyor. Türkiye'de haziran ayında otomotiv üretimi ve satış rakamları iç pazar anlamında herkesi mutlu etti. Bunun ana sebebi finansman desteği oldu. Özellikle Türkiye'de üretilen otomobillerin satın alınması noktasında devlet bankalarının başlattığı proje ile haziran ayında otomobil için pazar satışlarında yüzde 60'tan fazla bir büyüme gerçekleşti" dedi.

GIDA SEKTÖRÜ TOPARLANMA İÇİN TURİZMİ BEKLİYOR

● Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu'nun (TGDF) geçtiğimiz günlerde yayınladığı son anketeye göre salgın sürecinde ciro kaybı yaşayan şirketlerin çoğunluğu cirolarının 6 aydan önce toparlanmasını bekliyor. ● Sektörün 2020 tüm yıl büyüme beklentilerine bakıldığında ise katılımcıların 52'si sektörün

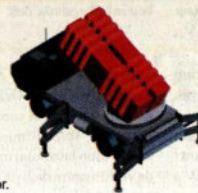
daralacağını öngörürken; yaklaşık yüzde 20'si 2020 sektör büyüklüğünün geçtiğimiz yıla aynı olmasını

bekliyor. TGDF Başkanı Şemsi Kopuz, turizm ve yeme içme sektörlerinin sürdürülebilirliği ve krizi atlatabilmelerinin gıda ve içecek sektörü için çok büyük önem taşıdığını söyledi. Kopuz, bu alanlarda eski performansların yakalanana kadar kısa çalışma ödeneği ve finansman gibi desteklerin devam etmesi gerektiğini savundu.

SAVUNMA SANAYİNDE CİRO KAYBI KAÇINILAMAZ GÖRÜLÜYOR

● Sektör salgın nedeniyle ihracatta büyük kayıplar yaşıyor. Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre 19,4 düşüşle 167,356 milyon dolar olarak gerçekleşen ihracat, yılın ilk altı ayında yüzde 27,2 daralma ile 922,970 milyon dolarda kaldı. ● İhracat gerilemesinin büyük kısmı sivil uçaklar için de üretim yapılan havacılık sanayii ihracatından geldi. ● Türkiye'nin

yerli üretim ve teknoloji ile TSK'nın modernizasyonu kararıyla hızla artan ve iç pazara dayalı yerli savunma sanayii sektöründe cironun 2020'de sınırlı olsa da gerileme göstermesi bekleniyor. ● Savunma sanayii başkanlığı, sektör cirosunu ciddi etkileyecek proje ya da sipariş iptali olmadığını açıkladı. ● Sektörde istihdam daralması bekleniyor.

MAKİNECİDEN KAMUYA 'YERLİ' ÇAĞRISI

● Sektör hazırlanan hem iç pazarda hem ihracatta toparlanma yaşıyor. İhracat geçen ay yüzde 24,3 arttı. ● İç pazardaki toparlanmada makine-lerin kullanım sürelerinin dolması etkili oldu. ● Temmuz ayında Avrupa'daki sektörlerin açılmasıyla birlikte ihracatın hızlanması bekleniyor. ● Sektörün eski kapasitelere dönmesi- nin yılsonunu bulması bekleniyor, Makine İmalat Sanayi Demekleri

Federasyonu (MAKFED) Başkanı Adnan Dalgakiran, Cumhurbaşkanı'nın yönlendirmesine rağmen kamuda halen yerli makine kullanımının yeterli seviyelerde olmadığını vurgulayarak, pek çok kamu kuruluşunun yurtiçinde alternatif varken yurt dışından makine tedariginde bulunduğu söyledi. Dalgakiran, sektörlerinin canlanması için bundan sonraki dönemde yatırımların artması ve bunun için de uygun zeminin oluşturulması gerektiğini dile getirdi.

KİMYACIDAN VERGİLERİ ÇİN ZAMAN TALEBİ

● Bu yılın başında sektörün kapasite kullanım oranları ortalama yüzde 73,26 olarak gerçekleşti. Bu rakam nisanda yüzde 68,44, mayısta ise yüzde 67,08'e geriledi. ● Hazırlanan kapasite kullanım oranı yüzde 68,28'e yükseldi. İhracat geçen ay bir önceki aya göre yüzde 21,26, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre de yüzde 10,2 arttı. ● Temmuz ayında ihracattaki artışın devam etmesini bekliyor. İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMBİB) Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister, yakın zamanda yurt içinde üretilmeyen ve

üretimleri için zaruri olan bazı ürünleri ilave gümrük vergileri getirildiğini hatırlatarak, "Bu vergiler nedeniyle tedarik sürecinde aksaklıklar ve yurtdışında rekabetimizin olumsuz etkilenmesi söz konusu. Dolayısıyla bu kararın yeniden gözden geçirilmesini, ayrıca ek vergilerin oluşturduğu ilave maliyet yükünü engellemek için, ihracatçı satışlara verilen ek sürenin de uzatılmasını bekliyoruz. İthalatta gümrüklerdeki KDV'nin ertelenmesi ve enerji kullanım tevdiklerinin yaygınlaştırılması da sektörler için önem taşıyor. GEKAP'ta beyanname verilme süresinin de uzatılmasını bekliyoruz" dedi.

TEKSTİL KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİNE VURGU YAPIYOR

● Tekstilde üç aylık yavaşlama hazırlanan artışa geçti. Sektörün PMI endeksi hazırlanan yüzde 53,2 seviyesine yükseldi. ● Son dönemde açıklanan koruma önlemlerinin de etkisiyle iç piyasada önemli ölçüde hareketlilik yaşandı. Gerek ihracata gerekse iç piyasaya yönelik üretimimiz arttı. ● Normalleşmeye geçiş süreciyle birlikte hazırlanan ayında tekstil ve hammaddeleri ihracatı 2019 yılına göre yüzde 20, bir önceki aya göre ise yüzde 42,7 artış kaydedti. ● Sektörün PMI endeksi 2020 yılı içerisinde ilk defa 50 eşik değerinin üzerine çıktı.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği'nin (ITHİB) Başkanı Ahmet Öksüz, yılsonuna kadar sektör ihracatında pandemi sebebiyle oluşan kayıpları telafi edeceğini ve 2021 yılına çok daha güçlü bir şekilde gireceğini öngördüklerini belirterek, "Mücbir sebep kapsamında vergi ötelemesi ve kısa çalışma ödeneğinde de süre uzatılması gidilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Zira COVID-19 salgınının en fazla etkilediği sektörlerin başında geliyoruz. Bbaise konu desteklerde süre uzatılması gidilmesi, Türkiye'nin istihdam deposu sektörümüzün üretim zincirinin bozulmaması açısından büyük önem taşımakta" diye konuştu.

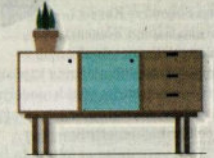
BEYAZ EŞYA ÖTV VE AR-GE DESTEĞİNE İHTİYAÇ DUYUYOR

● Sektör geçtiğimiz ay başlayan normalleşme sürecinde de bir önceki yıla göre yüzde 43 düşerken, önceki aya göre yüzde 41,2 arttı ve 1,5 milyon adede çıktı. Ancak bu yılın ilk 5 ayında yurtiçi ve yurtdışı satışlar toplamda yüzde 12 düşerek 9 milyon 817 bin 733 adede geriledi. ● Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKBESED) Başkanı Can Dincer, "ÖTV sıfırlaması uygulaması ve Ar-Ge teşvikleri ile krizin etkilerini daha hızlı şekilde atlatabileceğimize, bu sayede uluslararası rekabet gücümüzü koruyabileceğimize inanıyoruz" dedi.

göre ise yüzde 37 azaldı. ● Üretim de bir önceki yıla göre yüzde 43 düşerken, önceki aya göre yüzde 41,2 arttı ve 1,5 milyon adede çıktı. Ancak bu yılın ilk 5 ayında yurtiçi ve yurtdışı satışlar toplamda yüzde 12 düşerek 9 milyon 817 bin 733 adede geriledi. ● Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKBESED) Başkanı Can Dincer, "ÖTV sıfırlaması uygulaması ve Ar-Ge teşvikleri ile krizin etkilerini daha hızlı şekilde atlatabileceğimize, bu sayede uluslararası rekabet gücümüzü koruyabileceğimize inanıyoruz" dedi.

MOBİLYACI ÖDEMELER İÇİN 6 AY İSTİYOR

● Hareketlilik en fazla hissedildiği sektörlerden biri de mobilya sektörü oldu. ● Ertelenen talebin yeniden hareket geçmesi ile satışların arttığı sektörde büyümenin öncü göstergesi olan PMI da sektörde yüzde 55,4 olarak gerçekleşti. ● Haziran ayında ertelenen talep hareketi geçti. Toplantılar ve yeni nesil mobilya ihtiyaçlarının tetiklediği bir hareketlilik yaşandı. ● Üretim tarafında PMI endeksi endeksi yüzde 59,1 oldu. ● İhracat pazarlarından gelen talepler yeni talep başlığındaki endeksinde yüzde 57,4'e yükselmesini sağlarken bir yandan da üretim kapasitelerinin artışa geçmesini sağladı. ● Yurtdışı satışlar hazırlanan bir önceki aya göre yüzde 45, önceki yılın aynı dönemine

göre ise 32,3 arttı. ● Yeni siparişlerle yaşanan büyüme eğiliminin temmuz ayı başta olmak üzere tüm yaz devam etmesini bekliyoruz. ● Mobilya Dernekleri Federasyonu (MOSFED) Başkanı Ahmet Güleç, "Beklentimiz, 2020'yi geride bıraktığımız yılın üzerinde bitirmek. Sektörde canlılığın sürmesi için ise mücbir sebep kapsamında sağlanan SSCB prim ödemeleri ve vergi ödemelerinin 6 ay ertelenmesi önemli" diye konuştu.

● SANAYİDE KAPASİTELER KRİZ SEVİYESİNİ GERİDE BIRAKTI

Şok dalgası geçti umut ihracatta!

Sanayide haziranla birlikte başlayan güçlü toparlanmayı iç talep sırtladı. İhracatta ise umutlar son çeyreğe kaldı

Pandeminin nisan ve mayıs aylarında sanayide yarattığı ağır üretim kaybı, yerini ılımlı toparlanmaya bıraktı. Haziranda aylık bazda 10 puan artışla 53,9'a yükselen Türkiye İmalat PMI da hızlı toparlanmaya işaret etti. Canlanma, ağırlıklı olarak iç talepten kaynaklandı. Pandemi döneminde ertelenen harcamaların realize olmasıyla bazı sektörlerde de kapasite kullanımı yüzde 70'le-

re yükseldi. Henüz pandemi öncesi seviyelerin yakalanamadığı ihracat cephesinde ise umutlar sonbahara ertelendi. Mevcut tabloyu ve yakın dönem beklentilerini DÜNYA'ya değerlendiren sanayiciler, özellikle iç pazarda yakalanan çıkışın sürdürülebilmesi için pandemi desteklerinin devamının büyük önem taşıdığına dikkat çekiyor.

OSMAN KILIÇ/LEYLA İLHAN/06

SEKTÖRLER NE BEKLİYOR?

- **OTOMOTİV:** Faiz desteği sürsün.
- **KİMYA:** Maliyet artışı yaratan ek gümrük vergileri gözden geçirilsin.
- **TEKSTİL:** Kısa çalışma ödeneği bu yılın sonuna kadar uzatılsın.
- **MOBİLYA:** Vergi ve prim ödemeleri 6 ay ertelensin.
- **BEYAZ EŞYA:** ÖTV ve Ar-Ge desteğine ihtiyaç var.

'Pamuk ülkemizin en stratejik tarım ürünlerindedir'

İrfan
Özhamaratlı

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **İrfan Özhamaratlı**, "Yaklaşık 28 milyar dolar ihracat yapan ve tarım, üretim ve pazarlama birlikte düşünüldüğünde 2 milyonun üzerinde istihdam sağlayan tekstil ve hazır giyim sektörümüzün ana ham maddesi olan pamuk, ülkemizin en stratejik tarım ürünlerindedir. Bu sebeple yapılan her çalışmayı, verilen her desteği fazlasıyla hak etmektedir." ifadelerini kullandı.

ÇALIŞTAY DÜZENLENDİ

İSO "Tarladan Markaya Pamuk Çalıştayı" düzenledi. Sektör temsilcilerinin katılımıyla Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine ve kalkınmasına katkı sunmayı hedefleyen çalıştayın raporu, pamuk için yeni ve kapsamlı bir üretim politikası gerekliliğini ortaya koydu. Çalıştay sonrası hazırlanan raporda ise Türkiye'nin pamukta dünyanın en etkili üreticisi olabilecek durumdayken gücünü yeteri kadar kullanamadığı belirtildi. Raporda, arazi bölünmesi, göç, destek politikaları gibi faktörler nedeniyle pamuk ekim alanının; son 20 yılda yaklaşık yüzde 30 azalarak 5 milyon dekarın altına indiği, 2020'de de yine yüzde 35 civarında düşüş yaşamasının beklendiği kaydedildi. Dünyadaki GDO'suz pamuğun yüzde 80'ine yakınına üreten Türkiye'nin pamuktaki gerilemenin önüne geçmesi ve dünya markası olması için aciliyeti ve etki gücü yüksek "10 politika önerisine" de raporda yer verildi. Öneriler arasında, pamuğun stratejik ürün olması, verimle birlikte kaliteyi ve sürdürülebilirliği önceleyen, pamuğu alternatif ürünlere ve fiyat dalgalanmalarına karşı koruyacak bir destekleme sistemi oluşturulması, çiftçilerin; sulama, gübreleme, ilaçlama ve hasat konularında eğitilmesi ve bütün süreçlerde bilgilendirilmesi, üretim, hasat ve çırçırılama süreçlerinin modernize edilmesi, organik ve iyi pamuk üretiminin yaygınlaştırılması gibi konular yer aldı.

BAŞSAĞLIĞI

Odamız Meclisi Eski Üyesi

İsmail Ali DAĞBAŞI'nın

vefatını büyük bir teessürle öğrenmiş bulunuyoruz.

Merhuma Allah'tan rahmet,
ailesine ve camiamıza başsağlığı dileriz.

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

İSO'dan 'beyaz altın' için acil 10 öneri

İstanbul Sanayi Odası, yaklaşık 28 milyar dolar ihracat yapan tekstil ve hazır giyim başta olmak üzere pek çok sektörün hammaddesi olan pamukta yeni bir üretim politikası gerekliliğine işaret etti.

Mehmet Utku BAYRAK

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **İrfan Özhamaratlı**, "Yaklaşık 28 milyar dolar ihracat yapan ve tarım, üretim ve pazarlama birlikte düşünüldüğünde 2 milyonun üzerinde istihdam sağlayan tekstil ve hazır giyim sektörümüzün ana ham maddesi olan pamuk, ülkemizin en stratejik tarım ürünlerindedir. Bu sebeple yapılan her çalışmayı, verilen her desteği fazlasıyla hak etmektedir." ifadelerini kullandı.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, Oda, "Tarladan Markaya Pamuk Çalıştayı" düzenledi. Sektör temsilcilerinin ka-

tılımla Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine ve kalkınmasına katkı sunmayı hedefleyen çalıştayı rapor, pamuk için yeni ve kapsamlı bir üretim politikası gerekliliğini ortaya koydu.

Çalıştay sonrası hazırlanan raporda ise Türkiye'nin pamukta dünyanın en etkili üreticisi olabilecek durumdayken gücünü yeteri kadar kullanmadığı belirtildi.

Raporda, arazi bölünmesi,

göç, destek politikaları gibi faktörler nedeniyle pamuk ekim alanının; son 20 yılda yaklaşık yüzde 30 azalarak 5 milyon dekarın altına indiği, 2020'de de yine yüzde 35 civarında düşüş yaşamasının belirtildiği kaydedildi.

Dünyadaki GDO'suz pamuğun yüzde 80'ine yakını üreten Türkiye'nin pamuktaki gerilemenin önüne geçmesi ve dünya markası olması için aciliyeti ve etki gücü yüksek "10 politika önerisine" de raporda yer verildi.

Öneriler arasında, pamuğun stratejik ürün olması, verimle birlikte kaliteyi ve sürdürülebilirliği önceleyen, pamuğu alternatif türünlere ve fiyat dalgalanmalarına karşı koru-

yacak bir destekleme sistemi oluşturulması, çiftçilerin; sulama, gübreleme, ilaçlama ve hasat konularında eğitilmesi ve bütün süreçlerde bilgilendirilmesi, üretim, hasat ve çıkarılma süreçlerinin modernize edilmesi, organik ve iyi pamuk üretiminin yaygınlaştırılması gibi konular yer aldı.

"Pamuk, verilen her desteği fazlasıyla hak etmektedir"

Açıklamada görüşlerine yer verilen İSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **İrfan Özhamaratlı**, "Tarladan Markaya Pamuk Çalıştayı Raporu" nun birçok başlıkta Türkiye'nin pamuk gerçeğini ortaya koyduğunu belirterek, şunları kaydetti: "Yaklaşık 28 milyar dolar

ihracat yapan ve tarım, üretim ve pazarlama birlikte düşünüldüğünde 2 milyonun üzerinde istihdam sağlayan tekstil ve hazır giyim sektörümüzün ana ham maddesi olan pamuk, ülkemizin en stratejik tarım ürünlerindedir. Bu sebeple yapılan her çalışmayı, verilen her desteği fazlasıyla hak etmektedir. 'Beyaz altın' olarak da adlandırılan pamuk için hazırladığımız rapordaki önerilerimizin ivedilikle uygulamaya alınması; üretim maliyetlerinin azalmasına, verimlilik, kalite ve katma değer artmasına, ithalat ihtiyacının gerilemesine ve sektörün ülke ekonomisi ve ihracatına daha fazla katkı sağlamasına zemin hazırlayacak."

Sanayide çarklar HIZLANDI

Bursa'daki organize sanayi bölgeleri pandeminin etkilerini üzerinden atıyor. Covid-19 salgını döneminde üretimlerin durma noktasına geldiği OSB'lerde, haziranla birlikte elektrik, doğalgaz ve su tüketimleri artmaya başladı. OSB'lerdeki üretimin en önemli göstergelerinden olan bu veriler ışığında Bursa'daki OSB'lerin normalleşme adımlarını mercek altına aldık.

**HÜSEYİN
DURMAZ**

**EROL
GÜLMEZ**

**ERSAN
ÖZSOY**

**ZEKİ
ŞAHİN**

**YUNUS
AYDIN**

**YALÇIN
TOY**

**Ö. FARUK
KORUN**

**NEDİM
İNCEBAY**

Bursa sanayisinde çal

SEMİH AYDIN

Bursa'daki organize sanayi bölgeleri pandeminin etkilerini üzerinden atıyor. Covid-19 salgını döneminde üretimlerin durma noktasına geldiği OSB'lerde, haziranla birlikte elektrik, doğalgaz ve su tüketimleri artmaya başladı. OSB'lerdeki üretimin en önemli göstergelerinden olan bu veriler ışığında Bursa'daki OSB'lerin normalleşme adımlarını mercek altına aldık.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre, imalat sanayisi genelinde kapasite kullanım oranı, haziranla bir önceki aya göre 3,4 puan artış göstererek yüzde 66 seviyesine yükseldi. Covid - 19 salgını sonras

ında, normalleşmeyle birlikte sanayide yeniden çarklar dönmeye başladı. Türkiye'de üretimin ve sanayinin en önemli şehirlerinden olan Bursa'nın Organize Sanayi Bölgelerinde de tekrardan üretim hareketliliği başladı.

BOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin DURMAZ

Ülkemizde planlı sanayileşmenin ilk örneği olan ve 60 yıldır aralıksız çalışan Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren fabrikalarımız da bütün dünyadaki üretimin merkezlerinde olduğu gibi koronavirüs pandemisinde etkilenmişlerdir ve veriler Haziran ayı ile birlikte üretimin normal seviyeye geri döndüğünü göstermektedir. Aslında 2020 yılına önemli üretim artışları ile başlayan bölgemizdeki sanayi kuruluşları Mart ayı ile birlikte kısmi ve tamamen üretimlerini durdurma noktasına gelmiş olmakla birlikte bilhassa Mayıs ayı ortasından itibaren ve Haziran ayının tamamında normal üretimlerine başlamışlardır. Bunu Bölgemizdeki sanayi tesislerinin elektrik su ve doğalgaz tüketimlerinden izleyebiliyoruz. Bu değerlendirmeyi yapabilmek için 2020 yılına üçer aylık dönemler itibarıyla verileri bakanımız daha doğru bir yöntem olabilir. Şöyle ki; Bölgemizdeki faaliyet gösteren sanayi kuruluşlarının bu yılın ilk çeyreğinde kullandığı elektrik tüketimi yüzde 4, su ve doğalgaz tüketimi de yüzde 2 düzeyinde artarken, normal seviyede diye ifade edebileceğimiz bu tüketim miktarlarında, bilhassa pandeminin yoğun olarak hissedildiği Nisan ve Mayıs aylarında büyük düşüşler yaşanmıştır. 264 fabrikanın üretim yaptığı Bursa OSB'de Nisan ve Mayıs aylarında elektrik tüketiminin yüzde 40, su tüketiminin yüzde 45 ve doğalgaz tüketiminin ise yüzde 42 oranında azalma söz konusu olmuştur. Bu pandemi nedeniyle doğrudan üretimin kısmen veya tamamen durmuş olmasından kaynaklanmıştır. Buna karşılık, kısa süre önce tamamladığımız Haziran ayında ise, Mayıs ayına göre elektrik tüketimi yüzde 56, doğalgaz tüketimi yüzde 82, su tüketimi ise yüzde 100 oranında artmıştır. Bu veriler de göstermektedir ki, Bursa OSB'de faaliyet gösteren firmaların normal üretimlerine başlamışlardır ve geçen senenin aynı dönemine ilişkin seviyeye ulaşılmıştır. Özetlemek gerekirse Ülkemizde planlı sanayileşmenin ilk örneği olan ve 60 yıldır aralıksız çalışan Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde üretim çarkları yeniden dönmeye başlamıştır.

NOSAB Yönetim Kurulu Başkanı Erol GÜLMEZ

NOSAB'da Nisan ve Mayıs enerji tüketimleri bir önceki tüketim verilerine göre %50 üzerinde azalma göstermiş olan'dan itibaren tüketimin başladığını görüyoruz. Geçen ayında tüketilen enerji miktarı karşılaştığımızda, bu yıl olduğunu görüyoruz. Bu, p nucu. 2019-2020 Haziran'da bu yıl Haziran'da enerji tüketimini görüyoruz. Geçtiğimiz ayın Haziran ayına den etkisi var. Ancak 2020 Haziran'da enerji tüketimini görebiliyoruz. İhtisasının Haziran ayıyla başladığını ve arttığını söylüyoruz. Ekonomik hayatın her alanı yönetilmesi gereken bir süreçtir. Temkinli, fal kaydedilmesi, yeni dönemden yararlanma sağlayacaktır. İhracata yönelik üretim yap potansiyeli korumaları ve y olmaları gerekiyor. Çin ve / ticaret savaşlarında tarafların uğradığını söyleyebiliriz. Çin'e alternatif olan ülkeler arttı. Türkiye de bu ülkeler rupa ülkelerinin yanı sıra sanayi hammadde temininde 'Türk değerlendireceğini öngörüyoruz. Üretim konularında mal üretiminin yoğun rinden bir tanesi. Bu sebeple sında yer aldığını düşünüyüyoruz. Aynı sıra tarım sektörünün alternatif konumuna getireceğini Türkiye, fırsatları değerlendirilecektir.

İnegöl OSB Yönetim Kurulu Başkanı Zeki ŞAHİN

Normalleşme ile birlikte Bölgemizdeki firmaların kapasite kullanma oranları ortalama yüzde 90'a ulaşmış olup, elektrik ve doğalgaz kullanımının 2019-2020 ilk altı aylık mukayeseli tablo aşağıdaki gibidir.

	2019		2020	
	ELEKTRİK	DOĞALGAZ	ELEKTRİK	DOĞALGAZ
OCAK	46.378.271	5.976.108	51.352.914	7.981.659
ŞUBAT	42.043.283	6.324.890	49.126.428	6.948.580
MART	50.360.584	7.209.521	52.793.635	5.836.754
NİSAN	48.690.305	5.703.851	26.274.179	1.723.139
MAYIS	46.422.500	5.319.101	36.792.281	3.033.335
HAZİRAN	38.795.541	3.675.661	52.422.016	4.899.607

Bölgemizde 14.000 civarında olan istihdamda gerek işçi çıkarma yasağı ve gerekse devletimizin verdiği teşviklerle (kısa çalışma ödeneği) kayda değer bir eksilme olmamıştır. İhracatta yaşanan kaybın da pandemideki şartlara bağlı olarak yılsonunda normalleşeceğini düşünüyorum. Covid-19 sonrası dünya üretim ve ticaretinin

ekseninin değişeceği fikrine uzun süreli bir süreç olacağını varsayarak ve bunun Covid-19'dan çok daha önce ABD ve Çin arasında ticaret savaşları ile başladığını düşünüyorum. Ayrıca Türkiye'nin geçen yılda ABD ile yapılan görüşmelerde ticaret hacminin 100 milyon USD'ye çıkarılması görüşmelerinin realize olabileceğini de göz önünde bulundurursak bu anlaşmada görüşülen öncelikli 7 sektörden 2'si olan mobilya ve tekstil Bölgemizdeki ve Bursa'daki ağırlığı var sayarsak pandemi sonrası Bursa ilimizi ve İnegöl İlçemizin üretim ve ihracatının büyük oranda artacağını öngörüyoruz. Covid-19'la beraber zaten bir ivme kazanmış olan e ticaretin özellikle ülkemizde de çok hızlandığını, şirketlerimizin hızla ticarete intibak etmesi ve bu konudaki eksikliklerin tamamlanması gerektiğini düşünüyorum.

İmalat sanayi canlanıyor

Üretim önemli göstergelerden biri olan İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) haziranla 53,9'a yükselerek, Şubat 2018'den beri en yüksek değere ulaştı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank PMI Endeksi'ni değerlendirecek, PMI'daki toparlanmanın Türkiye'nin ekonomisine güvenin arttığına işaret ettiğini söylediler. Bakan Albayrak, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında, [İstanbul Sanayi Odası](#) Tür-

kiye İmalat PMI verilerini değerlendirdi. Endekste ki yükselme dikkati çeken Albayrak, "Güven endekslerinden sonra PMI'daki toparlanma, hedeflerimize doğru daha güçlü adımlar atmamıza olanak sağlıyor. Reel kesim, tüketici ve ekonomi güven endeksindeki yükseliş bugünün düzünden, haziranın mayıstan daha pozitif olduğunu göstermektedir" dedi.

Albayrak'ın paylaşımında yer verdiği videoda da Türkiye'nin ekonomisine güvenin arttığına işaret edilerek, nisanda

İhracatlar dönmeye başladı

HOSAB Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk KORUN

Enerji tüketiminde salgın dönemiyle birlikte elektrik ve doğalgaz tüketiminde yüzde 40 civarında bir düşüş oldu ama normalleşme adımlarıyla birlikte toparlanma başladı. 2020 yılını kayıp bir yıl olarak görüyorum. İyi dilekler içerisindeyiz ama sonrasında ne olacağını öngöremek zor. İş dünyası olarak iyi dilekler içerisindeyiz ama yaşadığımız kriz sadece Türkiye'ni değil, bütün dünyanın problemi. Durum böyle olunca öngörülerde bulunmak hepimiz için zor bir durum. Yaşanılan kriz sadece Türkiye'yle alakalı olsaydı, ihracat ile bu süreci atlatabilirdik. Geçmişte yaşadığımız kriz dönemlerinde de sanayicimiz yurt dışına mal satmaya devam etti. Ancak kamuoyundan takip ettiğimiz kadariyle artık bazı şeyler daha farklı yapacağız. İnsanlar yaşadığı süreçte bir takım ihtiyaçlarını gidermek adına tüketmeye devam edecekler. Bu yüzden eskisi gibi olmasa da, farklı bir düzenle ekonomiyi elbette toparlanacaktır. Günümüzde Endüstri 4.0'lar hatta Endüstri 5.0'lar konuşuluyor. Türkiye genelinde belki bu seviyeye gelemedik ama Bursa'yı bu noktada şanslı görüyoruz. Bursa'da 3 araba fabrikası ve buna bağlı yan sanayiler var. Böyle olunca sanayicimiz teknolojiye daha hızlı uyum sağlıyor. Bursalı birçok sanayici Endüstri 4.0'ı yakalamış durumda. Bu durum tekstilde de geçerli. Şehrimizde tekstil üretimi yapan firmalar dünyaya rekabet edebilir seviyede. Bu yüzden Bursa yeni üretim modellerine hızlı bir şekilde ayak uydurarak, rekabet gücünü koruyacaktır.

DOSAB Yönetim Kurulu Başkanı Ersan ÖZSOY

Bölgemizde 2020 yılının ilk 5 ayında tüketilen ve sanayi üretiminin, kapasite kullanımının öncü göstergelerinden olan enerji tüketimlerini, geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırdığımızda gördüğümü tablo şöyledir; Elektrik tüketimi 2020 yılının ilk 5 ayında geçen yılın ilk 5 ayına göre yüzde 25,4 oranında gerilemiş ve 481 milyon kWh'dan 358 milyon kWh seviyesine gerilemiştir. Doğalgaz tüketimi 73 milyon standart metreküpten 53 milyona düşmüş ve yüzde 28 oranında azalmıştır. Firmaların atık su arıtma tesisine deşarjları aynı dönemde yüzde 35 oranında gerilemiş ve 6,9 milyon metreküpten 4,5 milyon metreküpe gerilemiştir. Proses suyu tüketimleri de söz konusu dönemde yüzde 26 oranında gerilemiştir. Bu sorunun yanıtını vermek oldukça güç çünkü tüm dünyayı etkisi altına alan bir durumla karşı karşıyayız. Bizim ihracat pazarımız olan ülkelerde ne tür bir seyrin olacağını kestiremediğimiz gibi kontrol de bizim elimizde veya bize bağlı değil. Ancak iyimser bir bakış açısıyla 2021 yılında eski seviyelerimize geleceğimizi ummak istiyorum. Türkiye ve Bursa batı pazarlarına olan coğrafi konumu yanında kaliteli üretimi ile de yerini gelecekte de koruyacak hatta önemini arttıracaktır. Bursa'nın geleneksel olarak otomotiv, tekstil, makine, gıda sanayi gibi alanlardaki birikimi büyük avantajdır.

Kayapa OSB Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın TOY

Bütün dünyayı etkileyen koronavirüs pandemisi nedeniyle gerek yurtdışından temin edilen hammaddede tedarınde yaşanan sıkıntılar ve gerekse ihracat yapılan ülkelerdeki sorunlar nedeniyle bölgemizde faaliyet gösteren fabrikaların üretimlerinde de belli bir düşüş yaşandı. Bu elbette üretimde temel girdilerden olan elektrik, su ve doğalgaz tüketimlerinde de yansdı. Ancak Mayıs ayının ortasından itibaren kısmi olmak üzere ve Haziran ayının tamamında bölgemizdeki fabrikalar üretimlerine başlamışlardır. Bölgemizdeki fabrikaların üretim, ihracat ve istihdam yönüyle ne zaman pandemi öncesi döneme ulaşacağını söylemek ise biraz erken diyebiliriz. Çünkü iş piyasadaki gelişmeler kadar yurtdışı bağlantıların nedeniyle Ülkemizin dış ticarete ağırlıklı olduğu ülkelerdeki normalleşme süreci de önemli bir belirleyici olacaktır. Bu global anlamdaki gelişmelere bağlı bir süreçtir. Pandemi sonrası dünyada üretimin ve ticaretin etkisinin değişeceği öngörüsü doğru bir yaklaşımdır ve bu durum ülkemiz için büyük fırsatlar barındırmaktadır. Billhasa ülkemizin Avrupa'ya yakınlığı lojistik avantajlar ortaya çıkarabileceği gibi, sanayicilerimizin esnek üretim kabiliyeti de yeni fırsatlar ortaya çıkartabilir. Bu arada, koronavirüs pandemisi ile ilgili mevcut durumu ve geleceğin belirsiz olması, ülkelerin her an her şeyle hazır olmaları gerekliliğini, ekonomik olarak da özellikle üreticilerin desteğin çok önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Uludağ OSB Yönetim Kurulu Başkanı Yunus AYDIN

OSB'lerde kapasitelerin ölçümünün en önemli belirleyicisi elektrik tüketimi ve doğalgaz tüketimidir. Pandemi sürecinde geçen yıla kıyasla yüzde 28'lere kadar düşen enerji tüketimimiz yeni normalleşme ile birlikte yüzde 70 seviyelerine çıktı. En kısa zamanda Eylül ayında 2019'daki rakamları yakalayarak yüzde 100 kapasite ile çalışmaya umut ediyoruz. Sonbaharla birlikte Covid-19'un ortaya çıkacak etkileri ihracat ve istihdamda yeni konuların belirleyeceğinden gelecek dönemde öngörülerimiz hakkında erken yorum yapmak doğru olmayacağını düşünüyorum. Görülüyor ki pandemi sonrası farklı bir dünya şekillenecek. Eksen kayıyor ve kartlar yeniden dağıtılıyor. Türkiye olarak bu süreci iyi değerlendirirsek önümüzdeki dönemde önemli bir aktör olabiliriz. Türk sanayicisi yatırımlarıyla gelecek dönemde dünya sahnesinde rol almaya hazır ancak devletin daha destek ve teşviklerle sanayicinin önünü daha fazla açması gerekiyor. Yeterli destek sanayicimize sunulduğu takdirde ihracatımızda önemli artışlar yakalayacağımıza inanıyoruz tam.

Yenice OSB Yönetim Kurulu Başkanı Nedim İNCEBAY

Bu ay ile birlikte, pandemi öncesi ivme yakalanmış durumda fakat üretimler sanayicinin cesareti ile bu seviyeyi yakalamış durumda; sanayici üretimini direkt satış olarak değil, kısmi depoya hazırlık, kısmi satış şeklinde programlamakta. Sanayicimizin cesaretiyle, şu an üretim kapasitesi pandemi öncesine yakın seyretmekte. %50 depo,%50 satış gibi düşünebiliriz bu durumu. Geniş paydada dünyada, daha özde Türkiye, merkezde Yenice OSB olarak, dış tesirlerde iyileşme yaşandıkça merkeze doğru da bu ivme yakalanacak. Sanayicimiz şuan bu süreci fazlasıyla hazır durumda. Üretime bağlı Çin'in üretim gerçekleştirdiği bütün pazarlarda, alternatif arayışına şimdiden girilmiş durumda. Bu bağlamda Türkiye süreci iyi okuyup, elini taşın altına koyarsa, süreci uzun vadede kârlı kapacaktır.

33,4, mayısta 40,9 olan PMI Endeksi'nin haziran da 53,9'a yükseldiği belirtildi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ise üretimin öncü PMI haziran da 53,9'a yükselerek, Şubat 2018'den beri en

yüksek değere ulaştığını ve Türkiye'nin, verisi açıklanan tüm ülkeleri geride bıraktığını bildirdi.

Endekste ki yükselişe dikkat çeken Varank, "Üretimin öncü göstergesi İmalat PMI Endeksi haziran da 53,9'a yükseldi. Şubat 2018'den beri en yüksek değer. Böylece, haziran verisi açıklanan tüm ülkeleri geride bıraktık. Yeni normale geçişte imalat sanayi canlanıyor, Türkiye pozitif ayrışıyor." ifadelerini kullandı. Varank'ın paylaşımında yer verdiği grafikte de yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle şubattan sonra düşüşe geçen endeksin, nisandan itibaren yeniden yükseliş ivmesi kazanarak haziran da 53,9'a ulaştığı görülmüştür.

ISO'nun pamuk çalıştayında Çukurova unutuldu

ADANA (TANIK HABER) – İstanbul Sanayi Odası'nın, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası, Şanlıurfa Ticaret Borsası, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası, İzmir Ticaret Borsası gibi oda ve borsaların katılımıyla düzenlediği pamuk çalıştayında, Çukurova illerinin odaları ve borsalarının adının bile geçmesi dikkati çekti. 28 milyar dolara yakın ihracata ve 1 milyonu aşkın istihdama sahip tekstil ve hazır giyim başta olmak üzere

çok sayıda sektörün hammaddesi ve katma değer kaynağı olan pamuk için çalıştay gerçekleştirildi. Çalıştaya, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası, Şanlıurfa Ticaret Borsası, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası, İzmir Ticaret Borsası, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, Söke Ticaret Borsası, Ulusal Pamuk Konseyi ve Türkiye Doğal Hayatı Koruma Vakfı'nın yanı sıra tekstil ve hazır giyim sektör temsilcileri katıldı. Çalıştayda, üretici

ve CHP'li milletvekillerinin pamukta yaşanan sorunları gündeme getirdiği Çukurova'nın oda ve borsalarının adının bile geçmemesi tepkilere neden oldu. Pamuk üretiminin yapıldığı Adana, Hatay ve Mersin ve Hatay dışındaki konuyla alakalı sektör temsilcilerinin katılımıyla Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine ve kalkınmasına katkı sunmayı hedefleyen çalıştayın ardından ise rapor hazırlandı.

Sanayici pamukta yeni üretim politikası istedi

İSTANBUL Sanayi Odası, yaklaşık 28 milyar dolar ihracat yapan tekstil ve hazır giyim başta olmak üzere pek çok sektörün hammaddesi olan pamukta yeni bir üretim politikası gerekliliğine işaret etti. **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)**, "Tarladan Markaya Pamuk Çalıştayı Raporu" nda dünyadaki GDO'suz pamuğun yüzde 80'ine yakınını üreten ancak bu yıl ekim alanlarında yüzde 35 daralma yaşaması beklenen Türkiye'nin, pamuktaki gerilemenin önüne geçmesi için yapılacak aciliyeti ve etki gücü yüksek 10 politika önerildi. Öneriler arasında; pamuğun stratejik ürün olması, verim, kalite ve sürdürülebilirliği önceleyen, alternatif ürünlere ve fiyat dalgalanmalarına karşı koruyan bir destekleme sisteminin oluşturulması, çiftçilerin bilgilendirilmesi, üretim, hasat ve çirçirleme süreçlerinin modernize edilmesi, "organik" ve "iyi pamuk" üretiminin yaygınlaştırılması gibi konular yer aldı. **İSO**, pamuk için "Tarladan Markaya Pamuk Çalıştayı" düzenledi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Irfan Özhamaratlı** "Raporadaki önerilerimizin ivedilikle uygulamaya alınması, üretim maliyetlerinin azalmasına, verimlilik, kalite ve katma değer artmasına, ithalat ihtiyacının gerilemesine ve sektörün ülke ekonomisi, ihracatı ve istihdamına daha fazla katkı sağlamasına zemin hazırlayacak" dedi.

Çalıştayı rapor, pamuk için yeni ve kapsamlı bir üretim politikası gerekliliğini ortaya koydu.

TÜRKİYE'NİN KREDİ NOTUNA DOKUNMUYORLAR

Corona virüsü (Covid-19) tehdidini büyük ölçüde bertaraf eden, hayatı normale döndüren Türkiye'ye takdir yağıyor. İlk 3 ayda yüzde 4.5 büyüyen, üretimi ve ihracatını önemli oranda arttıran ülkenin ekonomide elde ettiği başarıları ABD kuklası kredi derecelendirme kuruluşları da görmezden gelemiyor.

Yalan yanlış açıklamaları ve karalama kampanyalarıyla hafızalara kazınan söz konusu kuruluşlardan Fitch, Türkiye'nin kredi notunda indirim gitmedi. Ülke notunu sabit tuttu.

USLANMIŞ OLMALILAR

İlk 6 ayda 33 ülkenin kredi notunu düşüren, 40 ülkenin ise görünümünü negatife çeviren Fitch'in Türkiye'nin aleyhine bir karar almaması veya manipülatif beyanatta bulunmaması kamuoyunca şaşkınlıkla karşılandı. 'Sıfırcı hoca' olarak anılan reyting kuruluşu, 2019 Temmuz ayında kredi notunu BB'den BB-'ye indirerek tepki toplamıştı. BB-, yatırım yapılabilir seviyenin 3 kademede altında bulunuyor.

VERİLER POZİTİF

Öbür taraftan Moody's ve Standard & Poor's'un (S&P) Türkiye'yle büyüme tahminlerini yukarı çekmeleri, kredi notlarını ise yenilemeleri bekleniyor.

Zira haziran verileri pozitif geldi. Ekonomik güven endeksi yüzde 19.1 artarak 73.5'e yükselirken, İstanbul Sanayi Odası (İSO) İmalat PMI'ı eşik değer

olan 50'nin üzerine çıkıp 53.9 olarak kayıtlara geçti.

KKO ARTTI

Geçen ay kapasite kullanım oranı (KKO) 3.4 puan artıp yüzde 66'ya ulaştı, kredi kartı harcamaları ise 20 milyar lirayı aştı. İhracat yüzde 15.77 artarak 13 milyar 469 milyon doları bulurken, yerli ve yabancı yatırımlarına yenilerine eklendi. Kamu bankalarının konut, taşıt ve tatil kredileriyle ilgili kampanyaları iç talebi perçinledi. Nitekim ilk 5 ayda otomobil satışları, 2019'un aynı dönemine göre yüzde 21.7 artarak 14 bin 258'e, hafif ticari taşıt satışları yüzde 13.9 artarak 36 bin 567'ye ulaştı.

GRAFİKLER YUKARI YÖNLÜ

Son 40 günde konut satışlarında da ibre yukarı yönlü oldu. Yılın ilk 5 ayında 434 bin 757 konut alıcı bulurken, bu rakamın gelecek hafta açıklanacak olan haziran ayı satış bilgileri ile 600 bin seviyesine yaklaşması bekleniyor. Birinci el konutta yüzde 0.64, ikinci elde 0.74 vade oranıyla finansman desteği sunulması yatırımcılar cephesinde bir fırsat olarak görülüyor. Aynı şekilde otomotiv sektöründe tüketicilere dönük kampanyalı satış fırsatlarının kamu bankaları tarafından da finansal destekle devam ettirilmesi ötelenmiş taleplerin alıma dönmesinde büyük rol oynadı. Özellikle ikinci el otomobillere olan rağbetin bariz bir şekilde arttığı gözleniyor.